
OLIMPIADA NAȚIONALĂ DE LIMBA ȘI LITERATURA RROMANI

ETAPA JUDEȚEANĂ

Anul școlar 2023-2024

23 martie 2024

ANUL X DE STUDIU

- Toate subiectele sunt obligatorii.
- Se acordă 10 puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de 3 ore.

O JEKHTO SUBIJËKTO

32 pùnkture

DEL PES O TËKSTO

Kana avel o milaj thaj e školaço čhinipen o Pepito 3al gavesθe, k-e pesqe phure dada. I mami thaj o pàpus si duj butikerne manuša. Len si len duj grasta, jekh guruvni, thaj but papina thaj khajnă. Kodolesqe o Pepito na bešel nisar. Čajlöl les te phirel e grasteça, te grastarărel les, te del e guruvnă te xal čar, vi te dušel la thaj but aver.

- Pepito, de niște kukina le khajnăn, ke dikh so bokhale si von! phenel lesqe i mami.
- Mišto!

Texarinăθar o Pepito si xancĭ xolăriko, thaj na del le khajnăn te xan.

- Dikh so bokhale si mirre khajnoră! phenel palem i mami, kana agordel i butĭ anθ-i bar. Si musaj te maj des len niște kukina!

- Mišto, mišto!, phenel o Pepito tha'... palem na del len te xan.

Maj palal i phuri akharel e čhavorres:

- Haj te xas. Dikh, kerdem tuqe bokolă thaj niște anre maj kovle, kadja sar čajlön tut!
- Či xav, na si manqe bokh, amboldel o čhavorro.

I mami, dikhel k-o čhavorro, godisarel xancĭ, pašasal thaj pučhel:

- Sar dikhav, san but xolăriko p-ël mirre khajnoră. So kerde von tuqe?

- Na le khajnă, maj but le duj bašne! amboldel o čhavorro. Sa i răt na aštilem te sovav lenθar!

- Xatărav akana, phenel i phuri. Kadja si, von bašen sa i texarin. Tha, šaj, palal so phenava tuqe e bašnesqi paramiči, na maj došalăresa len kadja but... Mijënça thaj mijënça berša maj anglal, o Bašno, o Kham thaj o Čhonut 3ivenas anθ-o cerosqo thagaripen sar trin phrala. O maj lošalo maškar lenθe sas o Bašno. Gilabelas sa o vaxt, le maj šukar gilă so aštin te anen i loš anθ-e manušenqo ilo. Nič o kham na sas sar jekh xolăriko. Vov anelas o tatipen p-i phuv thaj anθ-o dĭ e manušenqo. Ama, varekana, xolăriko, sas o čhonut. Xatărdăsas ke butivar, le manuša, kana avelas e rătăqo ačhipen, sas but lošale te šunen o bašnesqo bašavipen.

Anθ-jekh ges o čhonut xolöl p-o čoro Bašno, sosqe na bašavelas sar kamelas vov, thaj nič jekh nič duj, del les dab, kadja zorales, ke čhudel les anθar o devel 3i p-i phuv.

Kana avilăs o kham te dikhel so kerdăs o Bašno, sosθar na maj šunel pes lesqo bašavipen thaj šundăs so thaj sar sas, godisardăs te kerel kris.

- Čhonute!a, tu kaj san varekana kadja 3ungalno, thaj vi krisarno, te 3anes ke nič mança na maj 3iveça pašutnes, avdĭvesesθe angle!- akhardăs o kham.

- Mišto, me sem kadja sar phenes tu, ama tu kaj san sa vaxt dudălo thaj tatăres e ile savorenqe trujal tuθar, sosqe kames te došalăres man?

- Mišto! Na maj kerav tuqe kris. Ama avdivesesθar, tu avesa e rătăqo šerutno thaj me p-o dīves. Amare droma rigărena pen sa vaxt. Thaj o Bašno 3anela kadaja thaj uštela pes kana avava me texarinăθar, bašela lošaθar thaj marela le phaka, ama kana avesa tu našela te garavel pes.

Thaj kadja ačhilās 3i ages.

Kana xatārel o Bašno ke avel o Kham, marel e phaka thaj ito, našel te bašel i texarin 3i kana uštīn sa e manuša; thaj kana xatārel ke avel o Čhonut, našel te sovel, te na maj dikhel kodoles savo čhudās les anθar o devel.

I purani paramiči maj phenel ke kana sas čhudino o Bašno anθar o devel, lesqe šukar gilă ačhile anθ-e čerosqo thagaripen. Von si le strafīnăle čerxaja so dudăren o rătăqo kalipen.

Numaj le manuša but lačho ileça aštīn te šunen len . Kadaja si e čerxajenqe muzika.

- Akana na maj inkerav xoli p-o čorre bašne! phenel o Pepito.

- 3av te maj dav len kukina!

(O gilavno, palal o Žufter Borkoj)

1. Xramosaren and-e 5-8 rëndură palal so vakărel pes and-o dino tēksto!

6 pùntură

2. Arakhen e sinonimură vaš e alava: *čeros, štrafīnalo, împărătō, xolăriko, godīsarel*.

5 pùntură

3. Roden thaj xramosaren anθar o dino tēksto panz muršikane navnă/ substantivură save agorisaren pen ka-o nominativo and-jekh konsonănta. Sikaven k-o savo gēndero, gin thaj kēzo si von!

5 pùntură

4. Roden thaj xramosaren andar o dino tēksto štar kernavnă save te aven k-e trin verver vaxta. Xramosar savo si lenqo mōdo, lenqo vaxt thaj lenqo zeno!

4 pùntură

5. Roden thaj xramosaren andar o dino tēksto štar tipikane buxle rromane pašnavnă / adžektivură. Thon pašal lenθe po jekh trebutno substantivo thaj keren lença po jekh propozicia.

4 pùntură

6. Roden thaj xramosaren andar o dino tēksto štar zenutne sarnavnă / pronòmbrură. Sikaven and-o savo si lenqo zeno, gin thaj kēzo.

4 pùntură

7. Keren po jekh propozicia e alaveça *terni* and-i savi te avel substantivo thaj aver propozicia and-i savi te avel adžektivo.

4 pùntură

O DUJTO SUBIJĚKTO

58 pùntură

1. Ambolden gažikanes o tēksto dino maj opre!

20 pùntură

2. Nakhaven i sintagma „o nasul manus” ka-e savorre siklile kēzură, ka-o jekhipen thaj ka-o butipen!

8 pùntură

3. Nakhaven i kernavni/ o vërbo „xal” ka-e savorre siklile mōdură thaj vaxta!

8 pùntură

4. Ambolden and-i rromani čhib!

16 pùntură

a) Ūmi doresc foarte mult să le îndeplinesc visul părinților mei.

b) De mic îmi doream să devin doctor, dar mai târziu am înțeles că locul meu este între copii la școală.

c) Familia din care provin, deși este una tradițională, a înțeles care este rolul școlii în comunitate.

d) Sentimentele umane pot depăși uneori înțelegerea.

5. Xramosaren, and-e 10-15 rëndură, palal i tēma: „*Sosθar kamas e zivutren?*”

6 pùntură